

Lisätietoja: Matti Laine (09) 1734 3307
Vastaava tilastojohtaja: Ari Tyrkkö

Kuntatalous kääntyi selvään laskuun viime vuonna

Useita vuosia jatkunut kuntatalouden vahvistuminen taittui viime vuonna laskuksi. Toimintakulujen nopean kasvun ja verotulojen vähenemisen vuoksi kuntien yhteenlaskettu vuosikate aleni 37 prosentilla eikä enää riittänyt kattamaan poistoja. Kuntayhtymiä talouden kiristyminen ei koskenut, sillä niiden talous vahvistui edelleen. Tämä käy ilmi Tilastokeskuksen julkaisemista kuntien ja kuntayhtymien taloustilaston ennakkotiedoista.

Tilinpäätösten mukaan kuntien toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 972 miljoonalla eurolla. Samanaikaisesti verotulot vähenivät 571 miljoonalla eurolla. Kun toimintatuottojen lisäys pienensi vajetta 347 miljoonalla, valtionosuuksien lisäys 398 miljoonalla ja muiden rahoituserien muutos 70 miljoonalla eurolla, tuli vuosikatteiden vähennykseksi kaikkiaan 729 miljoonaa euroa. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 1 238 ja kuntayhtymien 331 miljoonaa euroa.

Talouden heikkeneminen koski kaikkia kuntaryhmiä. Kaupunkimaisissa kunnissa vuosikate aleni edellisestä vuodesta 32 prosenttia, taajaan asutuissa kunnissa 57 prosenttia ja maaseutumaisissa kunnissa 42 prosenttia. Asukasta kohti laskettuna kaupunkimaisten kuntien vuosikate oli 288 euroa, taajaan asuttujen kuntien 156 ja maaseutumaisten kuntien 158 euroa. Kaupunkimaisissa kunnissa vuosikate kattoi 93 prosenttia poistoista, taajaan asutuissa 86 prosenttia ja maaseutumaisissa 97 prosenttia. Kuntayhtymien vastaava luku oli 122 prosenttia. Kun vuosikate jää poistoja pienemmäksi, kunnan on otettava velkaa, myytävä omaisuuttaan tai vähennettävä toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa.

Kaikkiaan 64 kunnan ja 23 kuntayhtymän vuosikate jäi miinukselle. Negatiivisten katteitten summa oli -41 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin tällaisia kuntia oli 42 ja kuntayhtymiä 34, ja niiden vuosikatteitten summa oli -32 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelmien mukaan kuntien toimintakulut olivat vuonna 2003 yhteensä 22,4 miljardia euroa ja toimintatuotot 5,8 miljardia euroa. Verotuloja kunnat saivat 13,4 miljardia ja valtionosuuksia 4,3 miljardia euroa. Kuntayhtymien toimintakulut olivat 6,5 miljardia ja toimintatuotot 6,9 miljardia euroa.

Investointeihin kunnat ja kuntayhtymät käyttivät viime vuonna 3,2 miljardia euroa. Tämä on 163 miljoonaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Käyttöomaisuutta myytiin 663 miljoonalla eurolla, mikä on 49 miljoonaa vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Kunnat ja kuntayhtymät lyhensivät pitkäaikaisia velkojaan 0,8 miljardilla ja ottivat uutta lainaa 1,4 miljardia euroa. Vuoden lopussa lainakanta asukasta kohti oli kaupunkimaisissa kunnissa 1 050 euroa, taajaan asutuissa kunnissa 909 euroa ja maaseutumaisissa kunnissa 920 euroa. Koko maan keskiarvo oli 999 euroa asukasta kohti.

Kuntien ja kuntayhtymien taloutta koskeva ennakkotilasto ei sisällä Ahvenanmaan kuntien ja kuntayhtymien tietoja.

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöstietoja vuodelta 2003, miljoonaa euroa*

	Kaupunki- maiset kunnat	Muu- tos %	Taajaan asutut kunnat	Muu- tos %	Maaseutu- maiset kunnat	Muu- tos %	Kaikki kunnat yhteensä	Muu- tos %	Kunta- yhtymät	Muu- tos %
+ Toimintatuotot	4 417	6,8	563	3,0	849	6,1	5 829	6,3	6 877	6,5
- Toimintakulut	14 541	4,4	3 398	3,9	4 505	5,4	22 444	4,5	6 519	6,0
= Toimintakate	-10 124	3,4	-2 834	4,1	-3 656	5,2	-16 614	3,9	358	16,2
+ Kunnan tulovero	8 066	-0,1	1 835	-3,9	1 883	-1,5	11 785	-0,9		
+ Kiinteistövero	454	5,3	90	1,8	118	3,3	661	4,5		
+ Osuus yhteisöveron tuotosta	790	-31,7	96	-35,5	104	-40,5	990	-33,2		
+ Muut verotulot	3	-5,8	0	-14,4	0	-29,6	3	-8,1		
+ Valtionosuudet	1 622	16,5	937	4,4	1 708	8,1	4 266	10,3		
+ Rahoitustuotot	247	-0,2	45	11,8	52	9,2	344	2,5	17	-14,3
- Rahoituskulut	128	-15,4	30	-31,9	38	-37,7	197	-23,6	43	-7,4
= Vuosikate	929	-31,5	138	-56,6	171	-41,6	1 238	-37,1	331	18,0
Poistot ja arvonalentumiset	995	3,1	160	-0,4	177	1,7	1 332	2,5	271	7,5
Käyttöomaisuus- investoinnit	1 923	-0,2	352	13,9	420	16,9	2 695	3,8	471	15,5
Rahoitusosuudet investointeihin	80	-3,1	29	39,2	57	16,7	166	9,1	24	-3,8
Käyttöomaisuuden myyntituotot	511	-9,8	58	-12,8	72	23,5	641	-7,3	23	7,3
Lainananto	217	-44,3	24	19,0	23	-34,7	264	-40,6	39	25,6
Antolainojen lyhennykset	122	-13,6	43	60,3	34	4,7	198	-0,8	40	34,8
Pitkäaikaisten lainojen otto	876	-8,6	188	29,5	207	8,1	1 270	-1,8	103	-11,9
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	433	-9,8	122	-15,1	155	7,5	710	-7,5	47	-0,2
Kassavarat 31.12.	1 907	-0,3	292	-11,1	550	-0,9	2 749	-1,7	542	4,9
Lainakanta 31.12.	3 393	21,0	804	9,8	992	6,3	5 188	16,1	412	10,5
Asukasluvu 31.12.	3 231 823	1,1	884 282	-1,8	10 77 280	-0,4	5 193 385	0,3		

Kaupunkimaisia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.

Taajaan asuttuja ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000.

Maaseutumaisia ovat kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000, sekä kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 % ja enintään 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

*Ahvenanmaan maakunnan kunnat ja kuntayhtymät eivät sisälly tilastoon.

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien taloustilaston ennakkotiedot 2003. Tilastokeskus.